

is accepted by a public servant, he must ask permission from his direct superior, in that case exceptions are made to observe etiquette.

In conclusion, It should be noted that the anti-corruption policy Britain is more developed, judging by positive dynamics of its improvement since 2017 of the year. Ukraine's anti-corruption policy is also presented to us as elaborated and concretized, which has a certain direction in its activities, a plan and strategies to combat corruption in the country, but nevertheless, not without a number of shortcomings that still require their solution. It can be concluded that Ukraine has a lot to learn from the UK, and our special anti-corruption service (DBR) has space to grow (Нелезенко Н. П. Аналіз міжнародного опыта предотвращения и борьбы с коррупцией // Вестник государственного и муниципального управления. 2013. № 4. С. 188).

Науковий керівник: асистент кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія», кандидат юридичних наук *Демечук Марина Олександрівна*.

Локайчук В. Д.

студентка 2-го курсу факультету
прокуратури та слідства (кримінальної юстиції)
Національного університету «Одеська юридична академія»

ДЕРЖАВНЕ БЮРО РОЗСЛІДУВАНЬ УКРАЇНИ ТА ФЕДЕРАЛЬНЕ БЮРО РОЗСЛІДУВАНЬ США: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ

На даному етапі судово-правова реформа відзначається суттєвими змінами у структурі органів правопорядку, їх повноваженнях, функціях та, загалом, створенням нових органів. Одним з таких органів є Державне бюро розслідувань (далі — ДБР). На нашу думку, дослідження діяльності ДБР потрібно проводити із порівнянням функціонування подібних органів у зарубіжних країнах, наприклад, Федерального бюро розслідувань у США (далі — ФБР). У США ФБР було створено у 1908 році та виконувало роль спеціального розшукового підрозділу, що входило до складу федерального департаменту юстиції та на сьогодні вважається найстарішою державною спецслужбою у світі.

Науковці часто порівнюють Федеральне бюро розслідувань США та ДБР України. Для з'ясування особливостей кожного з цих органів потрібно детальніше розглянути ДБР та ФБР.

Згідно з законом України «Про Державне бюро розслідувань», ДБР є центральним органом виконавчої влади, що здійснює правоохоронну діяльність з метою запобігання, виявлення, припинення, розкриття та розслідування злочинів, віднесених до його компетенції (Про Державне бюро розслідувань: Закон України від 12.11.2015 р. № 794-VIII [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.us/laws/show/794-19/paran6#n6>). Щодо статусу ФБР у США можна відзначити, що він удосконалювався у зв'язку з реформуванням судових та правоохоронних органів, змінами у політичному житті суспільства. На даний час ФБР — це організація національної безпеки, орієнтована на розвідувальну діяльність та спрямована на протидію зовнішній загрози. ФБР виконує функції розвідки та правоохоронного органу (FBI. Federal Bureau of Investigation [Електронний ресурс]. — Режим доступ: <https://www.fbi.gov/>).

Найбільш ґрунтовне визначення статусу ФБР надає Биков А. В., який зазначив, що Федеральне бюро розслідувань є федеральною поліцейською структурою, відповідальною за забезпечення внутрішньої безпеки у країні. Автор стверджував, що ФБР виконує роль загальнонаціонального координаційного центру у боротьбі зі злочинністю у США.

Якщо розглянути ДБР в Україні, слід вказати, що це орган виконавчої влади, що розслідує злочини, які були вчинені найвищими посадовими особами країни, а також бере участь у реалізації політики щодо протидії злочинності, розробляє певні рекомендації та методи-ки щодо розслідування окремих видів злочинів тощо.

Одним із критеріїв порівняння ФБР та ДБР є структура цих органів. Систему ДБР в Україні становить центральний апарат, територіальні органи, спеціальні підрозділи, навчальні заклади та науководослідні установи. Також варто відзначити, що у складі Державного бюро розслідувань діють слідчі, оперативні та інші підрозділи. Організаційну структуру ДБР затверджує Директор ДБР за погодженням з Кабінетом міністрів України. Структура Центрального апарату ДБР включає: 1) Керівництво в особі директора ДБР та його заступників; 2) Підрозділи, що здійснюють досудове розслідування (Перше, Друге та Третє управління організації досудових розслідувань); 3) Оперативні підрозділи (Управління супроводження оперативними підрозділами досудових розслідувань; Управління оперативного забезпечення та оперативно-технічних заходів; Управління оперативних розробок; Управління інформаційно-аналітичної розвідки); 4) Підрозділи, що забезпечують діяльність за окремими напрямками (Управління спеціального призначення; Відділ організаційно-адміністративного та аналітичного забезпечення; Управління режимно-секретної роботи та захисту інформації; Управління внутрішнього контролю; Управ-

ління забезпечення діяльності; Управління міжнародного співробітництва та зовнішніх комунікацій; Відділ по роботі з громадськістю та ЗМІ; Управління правового забезпечення; Відділ внутрішнього аудиту; Управління кадрової роботи та державної служби; Управління планово — фінансової діяльності, бухгалтерського обліку, звітності; Патронатна служба).

До структури ФБР у США входять такі елементи: Штаб-квартира у м. Вашингтон (до якої входять 10 управлінь і 4 служби) а також регіональні управління (56 відділень на місцях у великих містах США та більше 400 агенств-резидентів у маленьких містах по всій країні). Крім того, ФБР має представництва у більш ніж 50 країнах світу. Основу організаційно-штатної структури ФБР становить: 1) Офіс з питань працевлаштування; 2) Офіс генерального радника; 3) Офіси професійної дисципліни; 4) Управління зв'язків із громадськістю та Конгресом; 5) Управління адміністративних служб; 6) Управління по боротьбі із тероризмом; 7) Управління кримінальних розслідувань; 8) Інформаційне управління кримінальної юстиції; 9) Фінансове управління; 10) Управління інформаційних джерел; 11) Інспекційне управління; 12) Сервісне слідче управління; 13) Лабораторне управління; 14) Управління національної безпеки; 15) Навчальне управління. Важливим елементом системи ДБР є служби, які входять до її складу: Інформаційна служби кримінального правосуддя; Група реагування на критичні надзвичайні ситуації; Лабораторне управління; Навчальне управління; Служба технологій операцій; Служба управління документацією (Юридична енциклопедія: в 6 т. / редкол.: Ю. С. Шемшученко (голова редкол.) та ін. — К.: Укр. енцикл., 1998. — Т. 6. — С. 70).

Можна зробити висновок, що є деякі спільні риси між ФБР у США та ДБР в Україні щодо побудови, адже вони займають схоже місце серед правоохоронних органів. Проте є чіткі розмежування у функціях та повноваженнях цих органів. Так як ДБР новостворений орган в Україні, зарубіжний досвід на прикладі ФБР у США є досить корисним для усунення деяких проблем в організації ДБР. Але це не означає, що в Україні повинен працювати аналог ФБР, адже не враховуючи національних особливостей та особливостей законодавства такий орган не дасть змогу в повній мірі виконувати покладені на нього функції.

Науковий керівник: асистент кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія», кандидат юридичних наук *Деменчук Марина Олександрівна*.